İnsanoğlunun hayalgücü sınırlıdır; evrende zamanın, mekanın, her durumun bir sınırı olduğu gibi. Bilimkurgu ürünlerinde de bu sınırlılığı görebiliriz. Yazar, diyelim bin yıl sonrasını kurgulamışsa, kıyafetler eski Roma'daki gibidir, kahramanların isimleri de öyle, eski Roma isimleri ya da benzeri. Öyleyse, bilimkurgu yazarlarının sınırlı hayalgücü daha çok insanoğlunun tarih içindeki serüveninden beslenmektedir. Bu argüman içinde düşünmeyi sürdürürsek, madem ki hayalgücü insanoğlunun tarih içindeki serüveni ile sınırlıdır, bilimkurgu ürünlerinin bir noktada tarih gerçeği ile bağlantılı olması, adı bilimkurgu da olsa önemli oranda tarihsel gerçeklere bağlı kalması gerekir.

Yaklaşık yarım yüzyıldır gündemde olan ve tarihsel olaylara psikoloji bilimi bakışıyla yaklaşıp açıklamalar getiren psikohistori, tarih içindeki bugüne kadar yaşadığı serüvenini dikkate alıp, insanoğlunun geleceğini de yordamaya çalışmaktadır. Psikohistorinin yöntemini bilimkurgu eserleri için kullanabilir miyiz? Böyle bir yordamada isabet olur mu ya da kurgu ve gerçek hangi oranda örtüşebilir sorularına bugünden yanıt bulamayız. Ancak, bugün kurgulanan yarının gerçeğini testedemesek de, dün kurgulanıp bugünü anlatan bilimkurgu eserlerine bakıp yöntemi testetme imkanı bulabiliriz.

Bilimkurgunun babası Jules Verne, Aya Yolculuk adlı fantastik-bilimkurgu romanını 1865'de kaleme almış, Herman Oburt 1924'de ilk füze çalışmalarını yaparken Jules Verne'den ilham aldığını açıkça belirtmiştir. Jules Verne örneklemesinden devam edelim. Yazar, Deniz Altında Yirmibin Fersah adlı bilimkurgu romanında, Natilius adını verdiği denizatlıyı, kuzey kutbunun altından, buzlar arasından yürütür. Kitabın yazılışından sonra bir yüzyıl dolmadan, atom enerjisinin keşfi ve kullanılmaya başlamasıyla nükleer denizaltılar yapılmış, bunlardan birine Jules Verne'in kurgusuna saygı olarak Natilius adı verilmiş ve büyük bilimkurgu yazarının yazdığı biçimde kuzey kutbunun altından buzlar arasından yürütülmüştür.

11 Eylül terör saldırısını sonrası, bir bilimkurgu romanında hemen aynı saldırının kurgulanmış ve yayımlanmış olduğu, saldırının hemen sonrasında gazete haberleri arasında ve hayret nidalarıyla yer almıştır.

Örnekler artırılabilir. Gene de kuşkusuz bir genellemeye gidilemez, geleceği kurgulayan edebiyat ürünlerinde yazılanların aynen yaşanacağı iddia edilemez. Ama insan aklının, hele geçmişi ve hali hazırı iyi okuyan insan aklının geleceği önemli doğruluk payıyla yordayabileceği, hele sanatçı sezgisiyle birleşince harikalar yaratılabileceği örneklerle sabittir.

Bilimkurgu yazarları, film senaristleri, bugün itibariyle geleceği nasıl kurgulamaktadır? Susuz kalmış, çölleşmiş bir dünya, bir taze domatesin ağırlığınca altın değerine ulaştığı, uğruna savaşlar verildiği bir dünya. Çetelerin kol gezdiği, insanların birbirini boğazladığı, harabelere dönüşmeyi becerebilmiş bir dünya ya da özetle tükeniş, yokoluş.

On yıl öncesine kadar, bir nükleer savaş arkası benzer sonuca ulaşmış, yokoluşa yönelmiş dünyayı betimleyen senaryolar ya da kurgular bugün oradan kalkıyor. Elbette bir nedeni olmalı.

Sovyet Rusya'nın ortadan kalkışıyla nükleer savaş tehlikesi bir oranda azalmış görünüyor ve kurgu üreticileri bu tür kurgulardan uzaklaşmaya başlıyorlar.

Ama ne olursa olsun, bilimkurgucular hala felaket senaryoları kurguluyorlar.

Kurgunun eninde sonunda gerçekleştiğini, en azından gerçekleşebildiğini, diyelim 1950 yılında kaleme alınmış ve 2000 yılında olacakları kurgulayan edebiyat ürünlerini 2004 yılında okuduğumuzda görebiliyoruz.

Bugün, konusu 2100 yılında geçen bilimkurgu eserlerini okuyoruz. Bu kitapları dört kuşak sonra, ihtiyar dünyamız 2100 yılını yaşamaya başladığında okuyanlar neler düşüneceklerdir? Neler gözlemleyeceklerdir? Eğer bu satırlarda dile getirilenler yaşanacaksa, felaket senaryoları gerçekleşmiş demektir ve hiç de uzak bir ihtimal olarak görülmemelidir.

Ürkütücü ama öyle görünüyor. Azgelişmiş ülkeler, yoksulluklarından, bilinçsizliklerinden, hızlı doğurganlıklarından, doğayı, tüm doğaların toplamı olan dünyayı tüketiyorlar, kurutuyorlar, çölleştiriyorlar. Az sayıdaki emperyal ülkenin az sayıdaki zengin bireyleri, paralarının çokluğuyla, kör bir dünya zevki uğruna, kendi coğrafyalarının doğasını değil ama geri kalan coğrafyaların, ama sonuçta tüm coğrafyaların, özetle dünyanın tüm kaynaklarını kurutuyorlar. Ve köhne coğrafyalarımız, 100 yıl sonraki, kaynakları tükenmiş, yeşili kalmamış, çölleşmiş, insanların hayvanlar gibi birbirini yediği, daha insaflı söylemeye çalışırsak yemek zorunda kaldığı bir dünya… Elbette felaket senaryosu. Bilimkurgu yazarlarının kurguladıkları da böyle değil mi?

Gerçekleşir mi?
Fuzuli, ünlü dizesinde aşk imiş her ne var alemde / ilim bir kıyl-ü kaal imiş ancak demiş. Ne varsa aşktır, aşkın yanında bilim çok önemsiz kalır anlamında. Buradaki aşk, sözcüğü bir metafordur elbette, sadece sevmeyi değil, evrenin tüm güzelliklerini, tüm sanatları da içerir. Ve elbette bunları yazan Fuzuli'nin amacı bilimi önemsiz görmek değil, her sanatı yüceltmektir.

Bilimcilerin söylediklerine kulak verelim elbette. Bilimkurgu yazarlarının da.